

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра конституційного права України

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2024

Харків 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Конституційне право України» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2025. 34 с.

Розробники:

Слінько Тетяна Миколаївна, професорка кафедри конституційного права України, кандидат юридичних наук,
Байрачна Лариса Кімівна, доцентка кафедри конституційного права України, кандидат філософських наук,
Берченко Григорій Валерійович, доцент кафедри конституційного права України, доктор юридичних наук.

Затверджено на засіданні кафедри конституційного права України
(протокол № 2 від 7 вересня 2020 р.)
Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні кафедри конституційного права України
(протокол № 14 від 1 червня 2021 року)
(протокол № 2 від 28 вересня 2022 року)
(протокол № 13 від 12 травня 2025 року)

Завідувач кафедри – Т.М. Слінько, кандидат юридичних наук, професорка, професорка кафедри конституційного права України

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	16
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	16
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	17
5. Форми педагогічного контролю й засоби оцінювання результатів навчання	20
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	21
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	23
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	23

1.Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Конституційне право України» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Обов’язкова	Обов’язкова
Кількість модулів – 4		Рік підготовки: 2020–2024	Рік підготовки: 2020–2024
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 150		2, 3	2, 3
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2–4, самостійної роботи студента - 6–8. Заочна форма навчання Кількість кредитів ЄКТС -6 Кількість модулів – 4 Загальна кількість годин - 180 Самостійної роботи студента - 156		Лекції	Лекції
		18 год./ 22 год.	8 год./ 8 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		18 год./ 20 год.	4 год./ 4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		39 год./33 год.	78год./ 78 год.
		Види контролю: поточний контроль; залік за результатами практичних занять. поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)	Індивідуальні завдання: Курсова робота Вид контролю: поточний контроль; 2-й семестр – залік, 3-ій семестр - іспит.

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студентів ліберально-демократичного світогляду та високого рівня конституційної культури, заснованої на повазі до прав і свобод людини і громадянина, конституції, народного суверенітету, незалежності і територіальної цілісності, інших конституційних цінностей та спроможності їхнього адекватного втілення у правозастосовній діяльності.

Завдання:

- формування й розвиток загальних, фахових і предметних компетентностей студентів, сформованих під час вивчення теоретичних засад, системоутворюючих категорій, предмета, методу і системи конституційного права України, особливостей конституційно-правових норм і відносин;

- засвоєння теоретичних засад сучасного конституціоналізму, правового регулювання конституційного ладу України та його засад, конституційно-правового статусу людини і громадянина, основ безпосереднього народовладдя, засад організації та функціонування вищих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, основ територіального устрою України, поняття конституційної відповідальності,

- надання системи теоретичних знань необхідних для виконання своїх функцій у майбутній професійній діяльності.

Пререквізити: : теорія права, логіка.

Кореквізити: адміністративне право, цивільне право (Частина 1), кримінальне право (загальна частина), історія держави і права, державне будівництво і місцеве самоврядування

Постреквізити: міжнародне право, право Європейського союзу, Європейська конвенція прав і свобод людини і громадянина та юридична практика, трудове право, фінансове право, демократія: від теорії до практики (курс IFES), виборче право, теорія і практика конституційного судочинства.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати знання і розуміння сучасних правових доктрин, цінностей, принципів та стандартів у межах різних правових галузей, а також міжнародного та європейського права.
РН 2.	Здійснювати правовий аналіз норм конституційного законодавства Дискутувати зі складних правових проблем конституційно-правового регулювання
РН-3.	Чітко формулювати й обґрунтовувати свою правову позицію щодо конституційних цінностей й особливостей їх формування
РН-4	Демонструвати розуміння сутності конституції та її юридичних властивостей, загальних характеристик, призначення сучасних конституцій.
РН-5	Інтегрувати знання про сутність публічного та приватного права
РН-6	Демонструвати розуміння правової природи і змісту конституційного права як провідної галузі права, його поняття, предмет і метод.
РН-7	Пояснювати природу конституційного процесу на сучасному етапі. Характеризувати головні етапи розвитку українського конституціоналізму
РН-8	Демонструвати навички підготовки проєктів правових актів, наводити їх обґрунтування, визначати способи й порядок їх оскарження
РН-9	Інтегрувати знання про конституційний лад України, систему його засад, цінності конституційного ладу, місце українського народу у механізмі захисту конституційного ладу держави.
РН-10	Дискутувати зі складних правових проблем поняття державного суверенітету та його ознак, співвідношення державного і народного суверенітетів.
РН-11	Характеризувати конституційно-правові засади громадянського суспільства, його поняття та концепції. роцесі
РН-12	Формувати особисту думку та аргументовано її представляти при аналізі Актів та правових позицій Конституційного Суду України.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей і досягнення

результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності й освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК1.1. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів і модусів.

ЗК1.2. Здатність грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.

ЗК1.3. Навички збору й аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.

Спеціальних компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК1.1. Знання системи права й законодавства, а також механізмів правового регулювання в різних галузях права

СК1.3. Знання і розуміння порядку розгляду юридичних спорів, що виникають між суб'єктами правових відносин.

СК1.4. Здатність ухвалювати рішення з юридичної справи відповідно до чинного законодавства.

Програмних результатів навчання:

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел

РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

ПРН12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН15. Вільно використовувати у професійній діяльності доступні інформаційні технології і бази даних

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

РН1.1. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод

РН1.2. Визначати особливості приватного і публічного права із врахуванням специфіки їх предмета, ознак і методів правового регулювання.

РН1.3. Аналізувати питання про доцільність використання альтернативних засобів у вирішенні юридичних конфліктів і суперечок.

РН1.4. Демонструвати вміння застосовувати набуті правові знання за умов

самостійного прийняття юридичних рішень відповідно до своїх професійних статусів

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Теорія конституціоналізму та конституційного права України

Теоретичні аспекти конституціоналізму. Ідея обмеженого правління як політико-правова доктрина. Зародження перших конституцій. Формування й розвиток американського конституціоналізму та його характерні риси. Європейський конституціоналізм, його особливості. Багаторівневий конституціоналізм і конституціоналізм в рамках ЄС. Перспективи ухвалення конституції ЄС, а також установча влада в ЄС. Співвідношення національного конституціоналізму та європейського конституціоналізму крізь призму національної (конституційної) ідентичності. Поняття та система сучасного конституціоналізму.

Основи теорії конституції. Поняття конституції та її юридичні властивості. Класифікація конституцій. Функції конституції. Загальна характеристика і призначення сучасних конституцій. Правова охорона та захист конституції України. Поняття охорони та захисту Конституції України. Форми захисту Конституції України. Особливості внесення змін до Конституції України. Конституційний контроль як форма захисту Конституції України. Люстраційні заходи як форма захисту Конституції. Заборона діяльності політичних партій як форма захисту Конституції: правова природа та порядок застосування. Конституційно-правова відповідальність у механізмі захисту Конституції України. Відповідальність органів публічної влади у державах-членах ЄС (прозорість, підзвітність, дотримання антикорупційного законодавства тощо).

Конституційне право України як основа національного права. Конституційне право як провідна галузь права. Поняття, предмет і метод конституційного права України як галузі права. Джерела галузі конституційного права України. Формування європейського

конституційного права. Джерела права Європейського Союзу, їх співвідношення із національними джерелами права, *acquis communautaire* у процесі гармонізації українського законодавства до права ЄС. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом як джерело конституційного права. Конституційно-правові норми, їх класифікація і особливості. Конституційно-правові інститути, їх види. Конституційно-правові відносини та їх структура. Загальна характеристика суб'єктів конституційного права України. Правосуб'єктність Українського народу.

Загальна характеристика чинної Конституції України. Розробка і прийняття Конституції України 1996 року. Конституційний процес на сучасному етапі. Головні етапи розвитку українського конституціоналізму. Конституційна реформа 2004 р. Конституційна реформа 2016 р. Реформа Конституції 2019 р. щодо європейського та євроатлантичного курсу. Європейське застереження і членство в ЄС: досвід країн Європи. Перспективи оновлення Конституції України та національного законодавства з метою вступу України до Європейського Союзу. Конституційний процес на сучасному етапі.

Модуль 2. Конституційний лад України та його основні засади.

Загальна характеристика конституційного ладу України та основних засад. Поняття конституційного ладу України. Порядок визначення та зміни конституційного ладу України. Система засад конституційного ладу. Цінності конституційного ладу. Конституційні засади інтеграції до Європейського Союзу. Захист конституційного ладу і конституційно-правові засади національної безпеки в контексті євроатлантичної інтеграції. Конституційні аспекти адаптації до стандартів НАТО, стратегічна концепція НАТО та її вплив на трансформацію конституційних засад національної безпеки та оборони України. Український народ у механізмі захисту конституційного ладу держави.

Україна як суверенна та незалежна держава. Поняття державного суверенітету та його ознаки. Європейська інтеграція і передача суверенних прав. Співвідношення державного і народного суверенітетів. Захист державного суверенітету в Конституції України. Конституційні засади міжнародної діяльності та міжнародні договори. Акти міжнародного права в правовій системі України. Державні символи України.

Україна як правова та соціальна держава. Верховенство права як засада конституційного ладу. Україна як правова держава. Принцип обмеження влади Конституцією та законами. Принцип поділу влади. Принцип верховенства права як складова конституційного ладу України. Пряма дія норм Конституції України. Україна як соціальна держава. Соціальні зобов'язання держави за Конституцією України. Конституційні засади економічної системи України. Право власності за Конституцією України.

Характеристика України як демократичної держави. Україна як демократична республіка. Принцип народовладдя. Форми реалізації народовладдя. Співвідношення між формами безпосередньої та представницької демократії у реалізації публічної влади в Україні. Принцип багатоманітності. Свобода політичної діяльності. Народовладдя в ЄС. Форми безпосередньої демократії на рівні ЄС і в окремих державах-членах.

Конституційні засади громадянського суспільства. Конституційно-правові засади громадянського суспільства. Поняття та концепції громадянського суспільства. Принцип багатоманітності. Інститути громадянського суспільства в Україні. Політичні партії в Україні: поняття, порядок легалізації, права, припинення діяльності. Громадські об'єднання: поняття, порядок легалізації, їх права. Конституційно-правовий статус релігійних організацій в Україні. Правові засади взаємовідносин держави і засобів масової інформації.

Конституційно-правові засади національно-культурної сфери. Закріплення питань національно-культурної сфери в засадах

конституційного ладу. Поняття та принципи конституційно-правового статусу національних меншин. Права та обов'язки національних меншин в Україні. Гарантії реалізації прав національних меншин в Україні. Правовий статус мов в Україні.

Конституційно-правові засади територіального устрою України. Принцип унітаризму та його закріплення в Конституції України. Ознаки унітарної держави. Поняття та система адміністративно-територіального устрою, його принципи. Порядок утворення та зміни статусу адміністративно-територіальних одиниць. Особливості автономії в унітарній державі. Правовий статус АРК. Конституція АРК. Система органів влади АРК та їх компетенція.

Конституційні засади місцевого самоврядування. Принцип гарантування місцевого самоврядування. Поняття місцевого самоврядування та його система. Особливості здійснення місцевого самоврядування на рівні області (району) та на рівні територіальних громад. Проблеми удосконалення місцевого самоврядування у світлі децентралізації влади.

Модуль 3. Конституція України та права людини.

Загальна характеристика конституційно-правового статусу людини та громадянина. Поняття конституційного статусу людини та громадянина. Елементи конституційно-правового статусу людини. Система прав людини. Природні права людини та їх закріплення в конституційному законодавстві. Обмеження в реалізації прав і свобод людини. Абсолютні права людини в Європейській конвенції про захист прав людини 1950 р. та в Конституції України. Міжнародні і європейські стандарти в галузі прав людини та їх інтеграція у конституційне право України. Роль Хартії основоположних прав ЄС, а також прецедентної практики Суду ЄС і Європейського Суду з прав людини у захисті людських прав. Принципи конституційного статусу людини. Невід'ємність та невідчужуваність конституційних прав і свобод

людини. Принцип рівності та форми його гарантування. Принцип заборони дискримінації за Конституцією України та його європейські стандарти. Еволюція анти-дискримінаційних стандартів: європейська та українська практика. Конституційні гарантії прав людини. Національний та європейський механізми захисту прав людини. Конституційні обов'язки людини і громадянина.

Громадянство України. Поняття та характерні риси громадянства. Принципи громадянства. Множинне громадянство: європейські стандарти, практика держав-членів ЄС, а також можливі виклики у контексті збереження національної ідентичності та виконання державних зобов'язань. Підстави та порядок набуття громадянства України. Підстави та порядок припинення громадянства України. Інститут громадянства ЄС, його співвідношення з національним громадянством держав-членів та зумовлені цим особливості правового статусу людини. Особливості адаптації українського законодавства про громадянство до викликів, пов'язаних із мобільністю населення та євроінтеграцією. Правовий статус вимушених переселенців. Особливості правового статусу іноземців, осіб без громадянства, біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.

Зміст особистих (громадянських) прав людини. Загальна характеристика особистих прав людини. Право на життя та його реалізація. Свобода слова та її гарантії. Поняття та види інформації. Захист персональних даних і GDPR (General Data Protection Regulation). Доступ до публічної інформації. Право на особисту недоторканність. Свобода пересування та вільний вибір місця проживання: поняття та умови реалізації. Право на свободу світогляду та віросповідання, форми його реалізації.

Політичні права і свободи людини і громадянина в Україні. Загальна характеристика політичних прав. Право на участь в управлінні державними справами. Право на належне врядування (good governance) в Хартії основоположних прав ЄС 2000 року. Виборчі права громадян. Право на

свободу об'єднань. Право на мирні зібрання. Види мирних зібрань. Умови реалізації права на мирні зібрання.

Зміст економічних, соціальних, екологічних прав, а також прав у сфері культури. Загальна характеристика соціально-економічних прав особи. Конституційно-правове регулювання культурних і екологічних прав людини.

Модуль 4. Безпосередня та представницька демократія.

Референдум в Україні. Поняття та види референдумів. Предмет референдуму. Порядок ініціювання референдуму народом. Порядок призначення (проголошення) референдуму. Організація і порядок проведення референдуму. Формула референдуму. Юридична сила рішень, прийнятих на референдумі. Застосування інституту референдуму в процесі європейської і євроатлантичної інтеграції.

Конституційні засади виборчої системи та виборчого права в Україні. Загальна характеристика виборчого права. Поняття та види виборчих систем. Виборча система в Україні. Виборчий процес: етапи, суб'єкти та виборчі процедури. Правове регулювання виборів народних депутатів України. Правове регулювання виборів Президента України. Правове регулювання місцевих виборів. Вибори до Європейського парламенту.

Конституційно-правовий статус парламенту України. Конституційний статус Верховної Ради України як парламенту. Склад та структура Верховної Ради України. Конституційна регламентація функцій парламенту України. Визначення засад Верховною Радою України реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в ЄС і НАТО. Загальна характеристика законодавчого процесу. Акти парламенту. Спеціалізовані органи парламентського контролю.

Конституційно-правовий статус народного депутата України. Статус народного депутата України. Набуття та припинення повноважень народного депутата. Права та обов'язки народного депутата України.

Депутатський запит та депутатське звернення. Гарантії діяльності народного депутата України. Депутатська недоторканість.

Конституційний статус Президента України. Президент України – глава української держави. Повноваження та акти Президента України. Гарантування Президентом реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в ЄС і НАТО. Роль Президента у здійсненні керівництва зовнішньополітичною діяльністю і реалізації зовнішньополітичного курсу України в контексті євроінтеграції. Гарантії діяльності Президента України. Порядок та підстави дострокового припинення повноважень Президента України. Правовий статус Ради національної безпеки та оборони України.

Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України. Статус Кабінету Міністрів України як Уряду України. Склад, порядок формування та припинення діяльності Кабінету Міністрів України. Особливості правового статусу членів Кабінету Міністрів України. Повноваження та акти Кабінету Міністрів України. Роль Кабінету Міністрів України у забезпеченні виконання міжнародних зобов'язань перед ЄС та у забезпеченні європейської і євроатлантичної інтеграції та здійсненні відповідних заходів.

Конституційні основи правосуддя та суміжних інститутів в Україні. Конституційні засади судоустрою в Україні. Судова система України та її законодавче регулювання. Функції та принципи діяльності органів правосуддя. Стандарти незалежності судової влади: сучасні виклики, досвід країн ЄС і його імплементація в Україні. Конституційні засади організації прокуратури в Україні. Адвокатура в системі судового захисту.

Конституційний контроль в Україні. Конституційний контроль: поняття та види. Конституційний Суд України в системі вищих органів державної влади. Порядок формування Конституційного Суду України і його структура. Функції та повноваження Конституційного Суду України. Юрисдикція Конституційного Суду України. Статус судді Конституційного

Суду України. Загальна характеристика конституційно-судового процесу.
Акти та правові позиції Конституційного Суду України.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостій на робота
		Модуль1. Теорія конституціоналізму та конституційного права України				
		Тема 1. Теоретичні аспекти конституціоналізму.	8	2	2	4
		Тема 2. Основи теорії конституції.	8	2	2	4
		Тема 3. Конституційне право України як основа національного права.	8	2	2	4
		Тема 4. Загальна характеристика чинної Конституції України	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	34	8	8	18
		Модуль 2. Конституційний лад України та його основні засади				
		Тема1.Загальна характеристика конституційного ладу України та основних засад.	6	2	2	2
		Тема 2. Україна як суверенна та незалежна держава.	7	2	2	3
		Тема 3 Тема 7. Україна як правова та соціальна держава.	6	2	2	2
		Тема 4. Характеристика України як демократичної держави.	7	2	2	3
		Тема 5. Конституційні засади громадянського суспільства	6	2	2	2

		Тема 6. Конституційно-правові засади національно-культурної сфери	2			2
		Тема 7. Конституційно-правові засади територіального устрою України.	4			4
		<i>Разом</i>	38	10	10	18
		Модуль 3. Конституція України та права людини.				
		Тема 1. Загальна характеристика конституційно-правового статусу людини та громадянина.	10	4	2	4
		Тема 2. Громадянство України.	8	2	4	2
		Тема 3. Зміст особистих (громадянських) прав людини.	8	2	2	4
		Тема 4. Політичні права і свободи людини і громадянина в Україні.	8	2	2	4
		Тема 5. Зміст економічних, соціальних, екологічних прав, а також прав у сфері культури.	4			4
		<i>Разом</i>	38	10	10	18
		Модуль 4. Безпосередня та представницька демократія.				
		Тема 1. Референдум в Україні.	6	2	2	2
		Тема 2. Конституційні засади виборчої системи та виборчого права в Україні.	8	2	2	4
		Тема 3. Конституційно-правовий статус парламенту України.	6	2	2	2
		Тема 4. Конституційно-правовий статус народного депутата України.	2			2
		Тема 5. Конституційний статус Президента України	6	2	2	2
		Тема 6. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України	2			2
		Тема 7. Конституційні основи правосуддя та суміжних інститутів в Україні.	4	2		2

		Тема 8. . Конституційний контроль в Україні.	6	2	2	2
		<i>Разом</i>	40	12	10	18
		Усього годин / кредитів ECTS	150/4,0	40	38	72

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Теорія конституціоналізму та конституційного права України				
		Тема 1. Теоретичні аспекти конституціоналізму.	12	2		10
		Тема 2. Основи теорії конституції.	14	2	2	10
		Тема 3. Конституційне право України як основа національного права.	10			10
		Тема 4. Загальна характеристика чинної Конституції України	10			10
		<i>Разом</i>	46	4	2	40
		Модуль 2. Конституційний лад України та його основні засади				
		Тема 1. Загальна характеристика конституційного ладу України та основних засад.				4
		Тема 2. Україна як суверенна та незалежна держава.		2	2	6
		Тема 3. Україна як правова та соціальна держава.				6
		Тема 4. Характеристика України як демократичної держави.				8
		Тема 5. Конституційні засади громадянського суспільства				6

		Тема 6. Конституційно-правові засади національно-культурної сфери				6
		Тема 7. Конституційно-правові засади територіального устрою України.		2		4
		<i>Разом</i>	46	4	2	40
		Модуль 3. Конституція України та права людини.				
		Тема 1. Загальна характеристика конституційно-правового статусу людини та громадянина.				6
		Тема 2. Громадянство України.		2	2	6
		Тема 3. Зміст особистих (громадянських) прав людини.		2		8
		Тема 4. Політичні права і свободи людини і громадянина в Україні.				10
		Тема 5. Зміст економічних, соціальних, екологічних прав, а також прав у сфері культури.				8
		<i>Разом</i>	44	4	2	38
		Модуль 4. Безпосередня та представницька демократія.				
		Тема 1. Референдум в Україні.	6			6
		Тема 2. Конституційні засади виборчої системи та виборчого права в Україні.	12	2	2	8
		Тема 3. Конституційно-правовий статус парламенту України.	4			4
		Тема 4. Конституційно-правовий статус народного депутата України.	4			4
		Тема 5. Конституційний статус Президента України	6			6
		Тема 6. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України	2			2
		Тема 7. Конституційні основи правосуддя та суміжних інститутів в Україні.	4			4

		Тема 8. Конституційний контроль в Україні.	4	2		4
		<i>Разом</i>	44	4	2	38
		Усього годин / кредитів ECTS	180/4,0	16	8	156

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Фінансове право» передбачає проведення поточного й підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі тесту чи колоквіумів;

- виконання студентами впродовж семестру завдань для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 8.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами
контрольних заходів:

Поточний контроль								Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсум кова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль №3		Модуль №4				
п/з, с/з	колоквіум	п/з, с/з	колоквіум	п/з, с/з	колоквіум	п/з, с/з	колокв іум			
max 6	max 2	max 6	max 2	max 6	max 2	max 6	max 2	max 8	max 60	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Колоквіум	Max 5	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок
	1	Прогаляни в знаннях, студент слабо володіє матеріалом роботи
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні й практичні висновки
	8	У роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплені фактичними даними
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом,

		але відсутня творчість і самостійність у дослідженні
	4	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, відсутні висновки або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом
	2	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи
	0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури і знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших із них за допомогою викладача
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного

		курсу з цієї дисципліни
--	--	-------------------------

**7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти
денної/заочної форми навчання**

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національ ною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

**8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни**

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Акт проголошення незалежності України: постанова Верховної Ради Української РСР від 24.08.1991 р. № 1427-XII // Відом. Верхов. Ради України. 1991. № 38. Ст. 502. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>

Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р. № 5-XII // Відом. Верхов. Ради УРСР. 1990. № 31. Ст. 429. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

Загальна декларація прав людини // Права людини: Міжнародні договори України. К., 1992. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/the-universal-declaration-of-human-rights-full-version->

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4.11.1950 р. // Права людини: Міжнародні договори України. К., 1992. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

Хартія основоположних прав Європейського Союзу від 7 грудня 2000 р. URL: https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

Договір про функціонування Європейського Союзу (Лісабонський договір) від 13 грудня 2007 р. URL: <https://infocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/29057.pdf>

Загальний регламент про захист даних (GDPR) URL: <https://gdpr-text.com/uk/>

Європейська конвенція про громадянство. Страсбург, 6 листопада 1997 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_004#Text

Європейська Соціальна Хартія (переглянута) Страсбург, 3 травня 1996 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44; № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68; № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142; № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143; № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, ст.532). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02. 2006 р. № 3477-IV // Відом. Верхов. Ради України. 2006. № 30. Ст.260. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>

Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. Офіц. вісник України. 2004. № 35. Ст. 2317. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>

Рішення Конституційного Суду України від 02.11.2004 р. № 15-рп/2004 у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) URL: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=9851>

Рішення Конституційного Суду України від 26.12.2011 р. № 20-рп/2011 у справі за конституційними поданнями 49 народних депутатів України, 53 народних депутатів України і 56 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v020p710-11#Text>

Рішення Конституційного Суду України від 25.01.2012 р. № 3-рп/2012 у справі за конституційним поданням правління Пенсійного фонду України щодо офіційного тлумачення положень статті 1, частин першої, другої, третьої статті 95, частини другої статті 96, пунктів 2, 3, 6 статті 116, частини другої статті 124, частини першої статті 129 Конституції України, пункту 5 частини першої статті 4 Бюджетного кодексу України, пункту 2 частини першої статті 9 Кодексу адміністративного судочинства України в системному зв'язку з окремими положеннями Конституції України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-12#Text>

Рішення Конституційного Суду України від 29.06.2010 р. № 17-рп/2010 у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу восьмого пункту 5 частини першої статті 11 Закону України «Про міліцію» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v017p710-10#Text>

Література

Barabash Iu., Mokhonchuk B. The principle of the law-governed state in the constitutional doctrine of Ukraine. A new way to law. Collective monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021. 162 p. (P. 45-61).

Mokhonchuk B., Romaniuk P. (2019). Towards a Legal Framework That Protects Freedom of Expression in Electoral Processes. *Baltic Journal of European Studies*. 9. 43-62. DOI: <https://doi.org/10.1515/bjes-2019-0021>

Slin’ko T., Tkachenko Y. Constitutional law and the constitutionality criterion of state bodies’ acts. *Wissenschaftlich-Praktischer Sammelband zum 10-jährigen Jubiläum der DUJV*. 2020. Hamburg. Band 3. S. 70-90.

Slinko ,T., Reznik, O., Kravchuk, M., Serohin, V., Strelaniyi, V. Use of Information and Communication Technologies in the Election Process: Ukrainian Realities and Foreign Experience. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*, 2021, 24(1), P. 1–7.

Slinko T.M., Shestopal S., Lyubashits V.Y. The State and State Power: Theoretical and Methodological Dimensions of Conceptual Evolution. *Journal Of Politics And Law*. T. 12, V. 5. 2019. P. 103-110.

Slinko ,T., Uvarova O., Freedom of Expresson in Ukraine: (Non) sustainable Constitutional Tradition. *Tallinn University of Technology (ISSN 2228-0588), Baltic Journal of European Studies, Vol.9, №3 (28), Autumn 2019. Pages: 25-42*

Slin’ko T., Tkachenko Y. Ensuring Person’s Language Rights in the Educational Sphere in Ukraine. *Advances in Economics, Business and Management Research, volume 170 Proceedings of the International Conference on Economics, Law and Education Research (ELER 2021)*. 22 March 2021. P. 99-105.
URL: <https://www.atlantis-press.com/proceedings/eler21/125954391>).DOI: <https://doi.org/10.2991/aebmr.k.210320.018>

Slinko T., Bukina T., Kravchenko I., Chupruna L., Sychova V. Analysis Of Gender Equality In Professional Activities. Laplage Em Revista Volume. 7 n. 2, 2021. P. 318-330. DOI: <https://doi.org/10.24115/S2446-6220202172737p.318-330>

Slinko T.M., Berchenko H.V. Constitutional and Legal Principles of Civil Society in the Context of Current Challenges. In: *Transformation of the legal system and human rights protection under the influence of martial law*. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2024. pp. 258-269 DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-462-7-11>

Байрачна Л. К. Конституційна аксіологія як соціокультурний феномен. Конституційно-правові академічні студії, Ужгородський національний університет. 2018. № 2. С.11-19.

Байрачна Л. К., Єрмакова Г. О. Парадокс неможливості демократичних виборів: історичний дискурс (від Нового часу до теореми Кеннета Ерроу). Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: "Юридичні науки". 2021. № 6. С. 24-31

Байрачна Л.К. Конституція як інструмент легітимації державної влади. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2017. №4. том 1. С.41-46.

Байрачна Л.К., Тільна К.С. Право на правову допомогу як елемент процедури Habeas corpus act. Юридичний науковий електронний журнал. №9. 2020. С. 44-48

Байрачна Л.К., Федоровська М.А. Процедура «habeas corpus» та її втілення в системі юридичних гарантій прав і свобод людини. Прикарпатський юридичний вісник» № 5. 2020. С. 36-43

Барабаш Ю.Г. Берченко Г.В. Ефективність індивідуальної конституційної скарги як засобу захисту прав особи в Україні // Вісник Конституційного Суду України. – 2021. – № 5. – С. 9-21.

Барабаш Ю.Г. Право на зміну конституційного ладу як складова правосуб'єктності Українського народу. Право України. 2019. № 10., С. 66-81

Барабаш Ю.Г. Цінності конституційного ладу України: між міфом і реальністю. Публічне право. 2018. Спеціальний випуск. С. 33-39.

Барабаш Ю.Г., Летнянчин Л.І. Офіційна конституційна доктрина України: генеза та сучасний стан. Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку : монографія / редкол.: О. В. Петришин (голова редкол.), В.А. Журавель (заст.. голови редкол.), Н. С. Кузнєцова (заст.. голови редкол.) [та ін.] ; Нац. акад. прав. Наук України. – Харків : Право, 2021. С. 115 – 137.

Барабаш Ю.Г., Мохончук Б.С. Принцип правової держави в конституційній доктрині України. Новий шлях до права. Колективна монографія/ Кер. авт. колективу А.О. Селіванов. Київ. Логос 2021. 208 с.

Берченко Г.В. Конституційне право на опір. Проблеми законності. 2020. № 4. С. 18-30. .

Берченко Г.В. Обов'язковість, остаточність і неоскаржуваність рішень і висновків Конституційного Суду України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». № 58. 2019. С. 67-72

Берченко Г.В. Конституційне право на опір. Проблеми законності. 2020. № 4. С. 14-30

Берченко Г.В. Конституційний контроль за внесенням змін до конституції: зарубіжний досвід. Публічне право. 2020. № 3. С. 15-24

Бєлова М.В. , Белов Д.М. Сучасний конституціоналізм України в умовах європеїзації вітчизняного права. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 5. С. 46-49. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/270226/265561>

Бориславська О. М. Європейська модель конституціоналізму: системно-аксіологічний аналіз. Харків: Право, 2018. 384 с.

Дахова І.І. Політико-правовий аналіз виборчих систем у контексті створення еєктивної виборчої моделі. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. Вип. 55. Том 1. Ужгород. 2019. С. 78-83.

Дахова І.І., Гуржій В.О. Інститут депутатської недоторканності: досвід функціонування в Україні та зарубіжних державах. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». № 5 (27). 2020. С. 50-58

Дахова І.І., Романчук А.О. Інститут імпичменту: зарубіжний досвід регламентації та шляхи вдосконалення в Україні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». № 5 (27). 2020. С. 50-58

Дахова І.І., Чуб О.О. Багатоаспектність принципу правової визначеності щодо сучасних конституційно-правових відносин //Форум права. 2017. 4. С. 59-68.

Зальцберг Ю., Кострицький В., Мохончук Б., Романюк П., Цуркан М., Шешеня А. Розгляд судами справ щодо порушень правил фінансування політичних партій та виборчих кампаній: навчально-практичний посібник для суддів. Київ: ТОВ «Видавничий будинок «Аванпост-Прим», 2022. 212 с. URL: <https://ifesukraine.org/wp-content/uploads/2022/02/ifes-ukraine-handboof-for-judges-on-considering-pf-violations-v1-2022-02-23-ukr.pdf>

Конституційне право ЄС в аспекті євроінтеграції України: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 21 квітня 2023 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 372 с.

Конституційне право України : підручник / [Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.]; за заг ред. Т. М. Слінько. Харків: Право, 2020. 592 с.

Конституційне право України : підручник / [Т.М.Слінько, Л.І.Летнянчин, Ф.В.Веніславський та ін.] ; за заг. ред. Т.М.Слінько ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 2ге вид., перероб. й допов. – Харків : Право, 2024. – 672 с.

Конституційне право України: навч. посіб. для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, І.І. Дахова, та ін. – Харків: Право, 2020. 328 с.

Конституційне право України: Посібник для підготовки до іспиту. 4-е видання, доп. та перероб. / Ю.Г. Барабаш, Т.М. Слінько, Л.І. Летнянчин; Х.: Право, 2017. 370 с.

Конституційно-правові засади інтеграції до Європейського Союзу: XVII Тодиківські читання. Збірка тез і наукових повідомлень Міжнар. наук. конф. (14 листопада 2024 р.). *Редкол.: Т.М. Слінько (голова)*. Харків: Право, 2024. 288 с.

Летнянчин Л. І. Конституційний Суд України у пореформений період: суд чи орган конституційного контролю? Сучасні виклики та актуальні проблемисудової реформи в Україні: Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (21 жовтня 2022р., Чернівці)/ редкол.: О.В. Щербанюк та ін. Чернівці: 2022. С.203 212.

Летнянчин Л. І. Проблеми конституціоналізації індивідуальної конституційної скарги в Україні . *Право України*. № 12, 2018. С. 65-85.

Летнянчин Л. І. Пряма дія норм Конституції України: від принципу до практичного застосування. Вісник Національної академії правових наук України: зб. наук. пр. / редкол.: О. В. Петришин та ін. Х.: Право, 2017. № 4 (91).

Летнянчин Л. І. Свобода й людська гідність як фундаментальні конституційні цінності. Збірник матеріалів і тез науково-практичних заходів конституційного тижня. Частина перша. – Київ: Ваіте, 2021. С. 27 – 35.

Мохончук Б. С. Виборчі системи: порівняльно-правове дослідження / Б. С. Мохончук : монографія. Харків : Юрайт, 2021. 304 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/356221589_Mohoncuk_B_S_Viborci_s_istemi_porivnalnopravove_doslidzenna_B_S_Mohoncuk_monografia_Harkiv_Urajt_2021_304_s

Мохончук Б.С., Бінус А.К. Правове регулювання передвиборної агітації в Україні: на межі вільних виборів, свободи вираження поглядів та правової визначеності (поняття, правовий режим, обмеження щодо місць, форм та засобів). Публічне право. 2020. №4. URL: https://www.publichne-pravo.com.ua/index.php?option=com_content&view=category&id=99&Itemid=483&lang=uk

Мохончук Б.С., Романюк П.В., Цуркан М.І. та ін. Місцеві вибори 2020: посібник для суддів / за ред. М. Цуркана. Київ: «АК-Group», 2020. 308 с. URL: https://ifesukraine.org/wp-content/uploads/2020/09/IFES_Posibnyk_Misczevi-vybory_full_WEB_11092020-1.pdf

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Конституційне право України» (2013 р., електронне видання 2016 р.).

Павшук К.О. Демократичні засади конституційного ладу України: монографія. Х.:Юрайт, 2016. 200 с.

Речицький В.В. Конституційне АВС: монографія/ В.В. Речицький. Х.:ТОВ «Видавництво «Права людини», 2016. 408 с.

Речицький В. Неформальний конституціоналізм. Монографія. Харків: Права людини, 2018. 356 с.

Речицький В. Про новітній український конституціоналізм.Критика, 9-10, 2019. С. Ел. ресурс: URL: <https://krytyka.com/ua/articles/pro-novitniy-ukrayinskyy-konstytutsionalizm>

Речицький В. Чи може існувати в Україні офіційна конституційна доктрина . сайт Критики, «Критичні рішення», грудень, 2016 (15.05.2017). URL: <https://krytyka.com/ua/print/articles/chy-mozhe-isnuvaty-v-ukrayini-ofitsiyna-konstytutsiyna-doktryna>

Романюк П.В. «Конституційно-правові засади інституту представницького мандата в Україні / П.В. Романюк. Харків: ТОВ «Видавництво «Права людини», 2019. 192 с.

Романюк П.В. Мандат депутата місцевої ради як елемент муніципальної демократії. Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / редкол.: С. Г. Серьогіна та ін. Х. : Право, 2017. Вип. 34.

Слінько Т. М. Чи може офіційне тлумачення компенсувати органічні недоліки Основного Закону? *Взаємні здобутки Європейської Комісії „За демократію через право“ і органів конституційної юстиції та проблеми тлумачення у конституційному судочинстві* : зб. матеріалів і тез Міжнар. онлайн-конф. (Київ, 25 червня 2020 року). Київ : ВАІТЕ, 2020. С. 138–142

Слінько Т.М. Гарантування свободи слова як елемент сучасного конституціоналізму. *Право України*, №4. 2018. С.108-126

Слінько Т.М. Євроатлантична модель інформаційної свободи: уроки для України. *Tagungsband des Symposiums in Graz: Eröffnungsveranstaltung des Zentrums für osteuropäisches Recht Konferenz der Deutsch-Ukrainischen Juristenvereinigung e.V. «Reformen des ukrainischen Rechts: Aktuelle Entwicklungen»* 4. Dezember 2020 Graz/Österreich. Band 2. S. 185-191. 214 s.

Слінько Т.М., Ткаченко Є.В. Право у сучасному політичному житті України. Монографія. Розділ «Право конституційної держави і критерій конституційності актів державних органів». Наукове видання. К. Логос. 2020. 390 с. .

Слінько Т. М., Щербанюк О. В. Конституційна доктрина й доктрина судового прецеденту в конституційній юрисдикційній практиці (підрозділ 2.7. монографії). *Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку* : монографія / редкол.: О. В. Петришин (голова редкол.), В. А. Журавель (заст. голови редкол.), Н. С. Кузнєцова (заст. голови редкол.) [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2021. 680 с. С. 215–230

Слінько Т.М. Сучасний унітаризм: доктрина і практика: монографія. До 30-річчя незалежності України (підр. 1.1. (у співавт.), 2.2 (у співавт.),

3.3 (у співавт.), 3.5 (у співавт.)) / Ю. С. Шемшученко, О. В. Батанов та ін.; відп. ред. Ю.С. Шемшученко. Київ: Вид-во "Юридична думка", 2021. 514 с.

Тематика курсових робіт з конституційного права України та методичні рекомендації до їх написання для студентів 2 курсу денних факультетів (2012 р., електронне видання – 2016 р.)

Тематика курсових робіт з конституційного права України та методичні рекомендації до їх написання для студентів 2 курсу заочних факультетів (2012 р., електронне видання – 2016 р.)

Ткаченко Є. В. Правовий захист прав етнічних та мовних меншин : навчальний посібник / Є. В. Ткаченко. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 315 с.

Ткаченко Є. В. Правовий статус громадян Європейського Союзу / Є. В. Ткаченко. *Юрист України*. 2011. № 1(14). С. 17-23.

Ткаченко Є. В. Щодо деяких аспектів розуміння категорії «влада» Форум права: Електронне видання. 2017. Вип. 5. URL: <http://forumprava.pp.ua/>

Ткаченко Є.В. Право конституційної держави і критерій конституційності актів державних органів. Право у сучасному політичному житті України. Монографія.Наукове видання. К. Логос. 2020. (у співавторстві з Слінько Т. М.).

Туницький О. М. Європеїзація конституційного права України: шлях до верховенства права // Вісник Конституційного Суду України. - 2019. - № 6. - С. 132-136.

Яковюк І. В. Громадянство Європейського Союзу: проблеми визначення . *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. Вип. 9. - Х. : Право / НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, Акад. прав. наук України, 2005. С. 82-88.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL:
<http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL:
<http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду . URL:
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL:
<https://ccu.gov.ua/http://www.ccu.gov.ua/> -

Офіційний веб-портал Адміністративного Суду України
<http://www.vasu.gov.ua/> - <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>.

Офіційний веб-портал Європейського Суду з прав людини URL:
<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>

Сайт Харківської правозахисної групи URL: <http://khpg.org/>

Сайт Української Гельсінської спілки з прав людини URL:
<https://helsinki.org.ua/articles/ukrajinska-hromadska-hrupa-spryyannya-vykonannyyu-helsinskyh-uhod/>

Акти *acquis* ЄС, перекладені на українську мову URL:
<https://minjust.gov.ua/acquis-communautaire>

Пошукова система нормативних актів ЄС URL: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

Відкритий доступ до он-лайн ресурсів Oxford University Press, до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри Конституційного права України. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=165:kafedra-konstitucijnogo-prava-ukraini&Itemid=151